

***Käyttösuunnitelma 2017
Toteutuma 31.12.***

Tekninen lautakunta 14.3.2018

Tekniset palvelut

PALVELUALUE: Tekniset palvelut

1. Toiminta-ajatus

Tekninen palvelualue rakentaa hyvää huomenta tuottamalla kustannustehokkaasti riittävät teknisen elämisen edellytykset kuntalaisille.

Teknisten palveluiden tehtäviä ovat:

- toimitilojen ja kunnallistekniikan rakennuttaminen
- infrasrktuurin ylläpito ja hoito
- kiinteistöjen ylläpito ja hoito
- ruokahuoltopalvelut
- laitoshuoltopalvelut

Tekniselle palvelualueelle kuuluu myös seuraat viranomaistehtävät

- maankäytön suunnittelu ja kaavoitus
- rakennusvalvonta
- yksityisteiden viranomaisasiat
- lisäksi tekninen palvelualue järjestää ostopalveluna palo- ja pelastustoimen ja ympäristösuojelun tehtävät

2. Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
Kaupunki-infran kunnan säilyttäminen ja kiinteistöjen kunnan välttävä ylläpito	Suunnitelmalliset pitkän tähtäimen ohjelmat ja niiden noudattaminen kiinteistöjen ja infran peruskorjaukseen. Luopuminen tehottomista kiinteistöistä.	Korjausvelan määrä (M€) Rakennusten kuntoluokka % Liikenneväylien kuntoluokka %	Korjausvelka 43,4 M€ Rakennusten kuntoluokka 48 %.
Riittävä liike- ym. tonttien saatavuus	Kaavoitusprosessien eteneminen, maanhankinta	Vapaat tontit (lukumäärä)	660 kpl
Varautuminen tulevaan sote-muutokseen tukipalveluiden ja kiinteistöjen osalta.	Ennakoivat suunnitelmat sote-palveluiden siirtoon.	Suunnitelmien noudattaminen	Suunnittelua käyty maakunnan ja muiden Lapin kuntien kesken

3. Tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin. virat ja toimet 31.12	83,0	95,5	96,5	94,0	96,5	96,5	96,5
Henkilöstömenot €	-4 104 064	-4 151 895	-4 246 440	-4 294 144	-4 246 440	-4 185 810	-4 175 810
Muutos %		1,2 %	2,3 %	1,1 %	0,0 %	-1,4 %	-0,2 %
Palvelujen ostot €	-2 680 329	-2 446 310	-2 480 750	-2 608 556	-2 480 750	-2 600 000	-2 600 000
Muutos %		-8,7 %	1,4 %	5,1 %	-4,9 %	4,8 %	0,0 %
Toimintakate	1 596 178	1 040 303	950 000	409 823	950 000	833 000	828 640
Toimintakate €/asukas	202	136	125	54	126	110	110

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Teknisissä palveluissa haasteena on talouden niukkuuden vallitessa vastata kaupungin asukkaiden, käyttäjien ja julkisen vallan asettamiin vaatimuksiin. Tilapalvelujen haasteena ovat toimitilojen kasvava korjausvelka ja korjausvastuu, ja kasva riski korjausvelan aiheuttamiin sisäilmaongelmiin.

Sote- palveluiden siirtyessä itsehallintoalueiden järjestettäväksi vuonna 2019 vaikuttaa ilmeisesti teknisen palvelualueen tukipalveluihin sekä palvelualueen hallitsemiin sote-kiinteistöihin.

Hankintalakiin tulevat muutokset hankintojen jakamiseksi tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi parantaa pienempien ja paikallisten yritysten mahdollisuuksia osallistua hankintakilpailuihin.

Tekniikan kehittyminen mahdollistaa myös palvelujen tehostamisen, joskin tekniikan kehittämiseenkin tulee olla riittävät resurssit.

5. Toiminnan painopistealueet 2017

Teknisen palvelualueen tavoitteiden painopistealueet tähtäävät seuraaviin kaupunkistrategian tavoitteisiin: Viihtyisä elinympäristö ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen. Asiakas ja tarvelähtöiset palvelut.

Kaupunki-infra pyritään säilyttämään resurssien puitteissa kohtuullisessa kunnossa samoin kuin kaupungin toimitilat, niin että tilat säilyvät terveellisinä ja turvallisina. Vuonna 2016 laadittua kiinteistöohjelmaa yritetään mahdollisuuksien mukaan noudattaa.

Suunnitelmallisuus kaikessa toimessa tulee ottaa enemmän huomioon. Palvelualueiden rajapintoja ja päätöksentekojärjestelmää tulee selkeyttää.

Toteutuma 31.12:

Toimitilojen korjausvelka on kasvanut 1,4 M€ vuoden aikana ja useissa kaupungin toimitiloissa on patoutunutta korjaustarvetta. Kaupunki-infran kunnan säilyttämiseen laadittiin toimenpideohjelma, jonka tarkoituksena on pitemmällä aikajänteellä parantaa kaupungin tiestöjä.

6. Määrärahat

	TA 2016	TA 2017	Muutos	Muutos
	€	€	€	%
Tekniset palvelut palvelualue				
MENOT	-12 724 758	-12 337 280	-387 478	-3
TULOT	13 489 075	13 287 280	201 795	-1,5
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	764 317	950 000	-185 683	24,3

7. Palvelualueen käyttösuunnitelma

PALVELUALUE	TA 2016	TP 2016	TA 2017	KS 2017	Toteutuma 31.12.	TOT. %
	€	€	€	€	€	%
Tekniset palvelut						
Myyntituotot	2 435 138	2 192 247	2 244 650	2 244 650	2 199 752	98,0
Maksutuotot	70 000	95 900	80 000	80 000	81 592	102,0
Tuet ja avustukset	0	4 051	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	10 983 937	10 963 500	10 962 630	10 962 630	11 083 968	101,1
TOIMINTATUOTOT	13 489 075	13 255 698	13 287 280	13 287 280	13 365 312	100,6
Palkat ja palkkiot	-3 408 211	-3 068 149	-3 183 270	-3 183 270	-3 210 061	100,8
Henkilösivukulut	-1 141 758	-1 084 316	-1 063 170	-1 063 170	-1 084 082	102,0
Henkilöstökulut	-4 549 969	-4 152 465	-4 246 440	-4 246 440	-4 294 144	101,1
Asiakaspalvelujen ostot	-18 000	-450	-24 000	-24 000	-1 038	4,3
Muiden palvelujen ostot	-2 510 932	-2 442 245	-2 456 750	-2 456 750	-2 607 518	106,1
Palvelujen ostot	-2 528 932	-2 442 695	-2 480 750	-2 480 750	-2 608 556	105,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 266 975	-3 242 829	-3 051 360	-3 051 360	-3 206 856	105,1
Avustukset	-233 000	-359 894	-305 000	-305 000	-274 141	89,9
Muut toimintakulut	-2 145 882	-2 014 347	-2 253 730	-2 253 730	-2 571 793	114,1
TOIMINTAKULUT	-12 724 758	-12 212 229	-12 337 280	-12 337 280	-12 955 489	105,0
TOIMINTAKATE	764 317	1 043 469	950 000	950 000	409 823	43,1

Teknisten palvelujen vastuualueiden käyttösuunnitelmat; tulot, menot ja nettomääräraha

	TA 2016	TP 2016	TA 2017	Toteutuma 31.12.
Tekniset palvelut				
9900 MENOT	-9 341 534	-9 109 167	-9 059 680	-9 633 255
9910 TULOT	10 106 035	10 129 116	10 009 680	10 103 246
9930 NETTOMENO	764 501	1 019 949	950 000	469 991
Ruokapalvelut				
9900 MENOT	-1.758.960	-1 638 034	-1 701 000	-1 802 183
9910 TULOT	1.758.960	1 733 621	1 701 000	1 711 944
9930 NETTOMENO	0	95 587		-90 238
Laitoshuoltopalvelut				
9900 MENOT	-1 624 264	-1 363 458	-1 576 600	-1 520 051
9910 TULOT	1 624 080	1 370 957	1 576 600	1 550 122
9930 NETTOMENO	-184	7 499		30 071
Tekniset palvelut palvelualue yhteensä				
9900 MENOT	-12 724 758	-12 215 275	-12 337 280	-12 955 489
9910 TULOT	13 489 075	13 255 577	13 287 280	13 365 312
9930 NETTOMENO	764 317	1 040 303	950 000	409 823

VASTUUALUE: Tekniset palvelut

1. Toiminta-ajatus

Tekninen palvelualue rakentaa hyvää huomenta tuottamalla riittävät tekniset elämisen edellytykset kuntalaisille kustannustehokkaasti.

Teknisten palvelujen palvelualue vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, kunnallistekniikan palveluista, kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinnasta, hoidosta ja kunnossapidosta sekä rakennuttamisesta.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Valtuustotasoinen	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Kiinteistöjen ja kaupunki-infran kunnan säilyttäminen niukassa kaupunkitaloudessa	Kiinteistöohjelman toimenpiteet Suunnitelmallisuuden lisääminen ja palvelutarpeen määrittely palvelualueiden kanssa	Korjausvelka M€ Kuntoluokka	Korjausvelka 43,4 M€ Kuntoluokka 48% Toimintavuonna ei ollut resurssointia kiinteistöohjelman toimenpiteisiin. Laadittu toimenpideohjelmalla kaupungin tiestön kunnan parantamiseksi.
2.	Henkilöstöressurssien joustavuus ja tehokkuus huomioidaan suunnittelussa	Työssä vaadittavien laitteiden ja työkalujen pitäminen kunnossa. Henkilöstösuunnitelman noudattaminen.	Raportit	Henkilöstösuunnitelmaa on noudatettu.
3.	Maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa varaudutaan tuleviin tarpeisiin		Vapaat tontit	660 kpl
Tavoite	Lautakuntatasoinen	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Kiinteistöjen osalta rakennusten kunto heikkenee suunnittelu-kaudella ja pääpaino asetetaan selvästi terveyttä ja turvallisuutta vaarantaviin kohteisiin.	Välttämättömän palvelutarpeen määrittäminen, tehtävien priorisointi, jolloin käyttäjäpalveluja tullaan vähentämään	Korjausvelka 41 M€ Kuntoluokka 49 %	43,4 M€ Käyttäjäpalveluja ei pystytty vähentämään, koska niille ei löytynyt uutta kokonaistaloudellisesti edullisempaa toteuttajaa.

				Tilojen muutoissa käytettiin Saura-säätiön henkilökuntaa.
2.	Palvelujen tuottamisessa etsitään erilaisia tapoja tuottaa palveluita.	Resurssien puitteissa aloitetaan palvelujen tuotteistamisprosessi. Kokeillaan uusia toimintamalleja esim. yksityisen sektorin kanssa, seutuyhteistyö ym..	Tehdyt toimenpiteet	Tuotteistamisprosessissa ei ole juuri edetty. Resurssit ovat olleet nykyisissä työtehtävissä. Seutuyhteistyöstä on neuvoteltu naapurikuntien kanssa, mutta siinä ei ole edistytty.
3.	Automaatio- ja atk-järjestelmien kehittäminen ja osaamisen parantaminen	Järjestelmien päivitys ja koulutus. Hoito- ja kunnossapito-ohjelmien kehittäminen.	Suoritukset, koulutuspäivät	Järjestelmien kehitys on käynnissä. Järjestetty yksi koulutuspäivä automaatiojärjestelmistä henkilöstölle .
4.	Palveluverkkotarkastelut eri palvelualueiden ja palveluyksiköiden kanssa resurssien puitteissa	Pitkän ja lyhyen tähtäimen ohjelmat	Ohjelman toteutuminen	Palveluverkkotarkastelut käynnistyneet.
5.	Riittävä liike- ym. tonttien saatavuus	Aktiivinen maanhankinta ja kaavoitusprosessit keskusta-alueella, myös muut kuin vapaaehtoiset maakaupat strategisilla alueilla	Vapaat liike- ja asuntotontit	Liiketontit 2 kpl Teollisuus 43 kpl Asuntotontit 178 kpl Lomatontit 173 kpl
6.	Rakennuslupa-asioiden siirtäminen sähköiseksi	Sähköisen lupaprosessin (Lupapiste) käyttöönotto	Hakemusten sähköistämisaste	Sähköistämisaste 100 %
7.	Metsien käytön tehostaminen	Laaditaan 5-7 vuodelle hakkuusuunnitelma metsätaloussuunnitelman pohjalta ottaen mukaan myös asemakaavan mukaiset metsäiset puistoalueet	Hakkuutulo	Tilinpäätösvuonna 88.000 €
8.	Maapoliittisen ohjelman päivitys	Päivitetään	Valtuuston hyväksyntä vuonna 2017	Päivitys aloitettu
9.	Katuverkoston kunnossapidossa tavoitteena on katujen kunnan säilyttäminen	Tehdään katuverkon kuntoarvio ja laaditaan tavoitteellinen toimenpideohjelma katujen	Kuntoluokka Korjausvelka	

	vähintään nykyisellä tasolla.	rakenteellisten vaurioiden ja päällysteiden korjaamisesta/uusimisesta.		
--	-------------------------------	--	--	--

3. Vastualueen tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Vakin. virat ja toimet 31.12	45	39	37	34	34	34
Henkilöstömenot €	-2 442 686	-2 010 255	-1 930 460	-2 000 656	-1 930 460	-1 930 460
Muutos %		-17,7 %	-4,0 %	3,6 %	0,0 %	0,0 %
Palvelujen ostot €	-2 680 329	-2 362 934	-2 409 730	-2 518 201	-2 350 000	-2 355 000
Muutos %		-11,8 %	1,9 %	4,5 %	-6,7 %	0,2 %

Tilapalvelut

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Rakennusten korjausvelka (M€)	42,2	41,0	43,5	43,4	45	46
Rakennusten kuntoluokka (käytössä olevat)	51 %	50 %	48 %	48 %	47 %	46 %
Rakennusten pinta-alat (m ²)	140 300	120 300	120 300	120 300	120 300	120 300
Sisäiset pääomavuokrat (€)	3 280 822	2 348 906	2 622 770	2 573 347	2 491 632	2 367 050
Sisäiset hoitomenovuokrat (€)	4 794 976	4 452 112	3 972 560	4 022 972	3 972 560	3 972 560

Maankäyttö

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Vapaat rakennuspaikat / kpl						
- asuntontit				178		
- teollisuus-/liiketontit	124	123	120	43	115	110
- lomantontit	40	40	39	2	38	35
	172	172	170	173	160	150
Metsien hakkuutulot	15 000	29 000	80 000	88.000	60 000	70 000
Tehdyt rakennuslupa yms. päätökset / sähköistämistä	209	182	210	168	220	220
	0	0	100 %	100 %	100 %	100 %

Kunnallistekniikka

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Ylläpidettävä katuverkosto (km)	103	103	103	103	103	103
Avustettavat yksityistie (km)	215	215	215	215	215	215
Konekeskuksen tulos (€)	64 400	75 200	58 320	75 200	58 320	58 320
Ylläpidettävä latuverkosto (km)	51	51	51	51	51	51
Ylläpidettävä moottorikelkkaverkosto (km)	214	214	214	214	214	214
Nurmipintainen hoidettava puisto (ha)	12	12	12	12	12	12

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Palvelualueen tehtävien hoitoon kohdistuu merkittäviä kustannussäästöpaineita. Haasteena on talouden niukkuuden vallitessa vasta kaupungin asukkaiden, palvelujen käyttäjien ja julkisen vallan asettamiin vaatimuksiin. Tilapalveluissa rakennusten korjausvelka kasvaa ja rakennusten kunto heikkenee ja riskinä on mm. lisääntyvät sisäilmaongelmat.

Sote-rakennusten osalta toimintaympäristö muuttuu siten, että Sote-palveluja tarjoavat tilat siirtyvät itsehallintoalueiden hallintaan vuonna 2019. Tähän mennessä tulee selvittää, miten järjestetään rakennusten omistus ja ylläpitotehtävät.

Hankintalain muutos edellyttää hankintojen jakamisen tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi ja muutos myös parantaa pienempien paikallisten yritysten mahdollisuuksia osallistua hankintakilpailuihin.

Toteutuma 31.12.

Sisäilmaogelmien korjaustyöt saatettiin toimintavuonna loppuun sairaala Lapponiassa. Sote-tiloista on tehty selvityksiä Maakuntien tilauskeskukselle toimintavuoden aikana. Selvitykset jatkuvat seuraavana vuonna katselmoinneilla ja arvonmäärityksillä.

5. Toiminnan painopistealueet 2017

Talousarviovuoden painopisteenä on määrärahojen puitteissa tuottaa välttävästi tekniset lakisääteiset ja muu palvelualueelle määrätyt palvelut.

Toteutuma 31.12.

Vastuualueen painopisteet toteutettiin.

6. Määrärahat

	TA 2016	TA2017	Muutos	Muutos
	€	€	€	%
Tekniset palvelut				
MENOT	-9 341 534	-9 059 680	893	-3,0
TULOT	10 106 035	10 009 680	-96 355	-0,9
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	764 501	950 000	-185 499	24,3

7. Vastuualueen käyttötalous

VASTUUALUE	TA 2016	TP 2016	TA 2017	KS 2017	Toteutuma 31.12.	TOT. %
	€	€	€	€	€	%
Tekniset palvelut						
Myyntituotot	676 178	456 379	543 650	543 650	486 730	89,5
Maksutuotot	70 000	95 900	80 000	80 000	81 592	102,0
Tuet ja avustukset	0	4 051	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 359 857	9 594 791	9 386 030	9 386 030	9 534 924	101,6
TOIMINTATUOTOT	10 106 035	10 151 121	10 009 680	10 009 680	10 103 246	100,9
Palkat ja palkkiot	-1 408 713	-1 343 763	-1 370 930	-1 370 930	-1 345 227	98,1
Henkilösivukulut	-646 378	-666 492	-559 530	-559 530	-655 429	117,1
Henkilöstökulut	-2 055 091	-2 010 255	-1 930 460	-1 930 460	-2 000 656	103,6
Asiakaspalvelujen ostot	-17 000	0	-23 000	-23 000	-503	2,2
Muiden palvelujen ostot	-2 459 332	-2 367 963	-2 386 730	-2 386 730	-2 517 698	105,5
Palvelujen ostot	-2 476 332	-2 367 963	-2 409 730	-2 409 730	-2 518 201	104,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 622 160	-2 607 109	-2 421 750	-2 421 750	-2 533 125	104,6
Avustukset	-233 000	-359 894	-305 000	-305 000	-274 141	89,9
Muut toimintakulut	-1 954 951	-1 865 516	-1 992 740	-1 992 740	-2 307 132	115,8
TOIMINTAKULUT	-9 341 534	-9 210 738	-9 059 680	-9 059 680	-9 633 255	106,3
TOIMINTAKATE	764 501	940 383	950 000	950 000	469 991	49,5

Tekniset palvelut	TA 2016	TP 2016	TA 2017	Toteutuma 31.12.
	€	€	€	€
Johtaminen				
9900 MENOT	-960 300	-1 051 690	-1 004 380	-1 013 969
9910 TULOT	1 000	17 180	80 000	83 208
9930 NETTOMENO	-959 300	-1 034 510	-924 380	-930 761
Maankäytön palvelut				
9900 MENOT	-473 675	-475 587	-464 740	-496 627
9910 TULOT	299 000	377 217	368 000	421 524
9930 NETTOMENO	-174 675	-98 370	-96 740	-75 104
Tila- ja vuokrauspalvelut				
9900 MENOT	-6 309 545	-5 909 648	-5 950 870	-6 383 497
9910 TULOT	-9 291 035	9 138 224	9 038 180	8 995 980
9930 NETTOMENO	2 981 490	3 228 576	3 087 310	2 612 483
Liikenneväylät				
9900 MENOT	-865 740	-1 136 863	-988 080	-1 000 947
9910 TULOT	170 000	241 840	197 500	212 905
9930 NETTOMENO	-695 740	-895 023	-790 580	-788 042
Ulkoilu- ja vapaa-ajan alueet				
9900 MENOT	-430 429	-438 692	-367 530	-428 994
9910 TULOT	5 000	7 107	6 000	21 551
9930 NETTOMENO	-425 429	-431 585	-361 530	-407 443
Konekeskus				
9900 MENOT	-301 845	-198 257	-284 080	-309 221
9910 TULOT	340 000	369 552	320 000	368 079
9930 NETTOMENO	38 155	171 296	35 920	58 858
Yhteensä				
9900 MENOT	-9 341 534	-9 210 738	-9 059 680	-9 633 255
9910 TULOT	10 106 035	10 151 121	10 009 680	10 103 246
9930 NETTOMENO	764 501	940 383	950 000	469 991

VASTUUALUE: Laitoshuoltopalvelut

1. Toiminta-ajatus

Me tuotamme puhtaan ja viihtyisän ympäristön tilojen käyttäjille kilpailukykyisesti. Teemme myös jonkin verran ylläpito- ja perussiivouspalveluita Redu:lle ja Terveystalo Oy:lle. Tuotamme materiaalihuoltopalveluita muille palvelualueille keskitetysti sekä Lapponiaan vaatehuoltopalvelua ammattitaidolla ja tehokkaasti.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Valtuustotasoinen	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Laitoshuoltopalveluiden tuotteistaminen.	Tuotteistaminen Työmäärä mitoitukset	Palvelusopimukset kpl Työmäärämitoitukset kpl	10 kpl 12 kpl
2.	Materiaalihuoltopalveluiden digitalisoimisen lisääminen.	Sähköinen allekirjoitus	Virheiden määrä kpl	Sähköistä allekirjoitusta ei toteutettu
3.	Toimiva varahenkilöjärjestelmä, määräaikaisten sopimusten ketjuttamisen vähentäminen	Yhden laitoshuoltajan täyttöluvan hankkiminen varahenkilöksi	Täyttöluvan saaminen	Täyttölupa saatu ja toimi täytetty
Tavoite	Lautakuntatasoinen	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
	Materiaalihuoltopalveluiden digitalisoimisen lisäämisen keskeyttäminen sote-maakunta uudistuksen vuosi. Asiakas tilaa suoraan Sonet-ohjelmalla varastolta tuotteensa	Sähköisen allekirjoitus ohjelman hankkiminen nykyisessä tilanteessa ei toisi tarvittavia säästäjä lyhyellä aikavälillä. Yksiköiden henkilöstöä koulutetaan käyttämään Sonettia.	Sonet-ohjelmaan siirtyneet työyksiköt kpl	2 kpl
	Sairauspoissaolojen seuranta / analysointi	Selvitystyö sairauspoissaolojen määristä ja syistä. Elvi- keskustelut yli 30 pv sairauspoissaoloissa	sairauspoissaolomäärät/hlö/vuosi 2017	23 pv / hlö
	Laitoshuoltopalveluiden tuotteistaminen.	Työajan seuranta muiden töiden osalta helmikuussa	seuranta tehty	seuranta tehty Helmikuussa 2017

3. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017.	TS 2018	TS 2019
Vakituiset virat ja toimet 31.12	36	34	35	31	31	29
Henkilöstömenot €	-1 660 830	-1 323 399	-1 462 430	-1 409 199	-1 256 480	-1 256 480
Muutos %		-25,50 %	12 %	- 4 %	-12 %	0%
Palvelujen ostot € (teknisen kustannuspaikoille)	*) - 136 890	*) - 164 250	*) - 197 160	*)188 803	*) -184 000	*) - 200 000
Muutos %		17 %	17 %	- 4 %	- 2 %	8 %
Palvelujen ostot € (laitoshuollon kustannuksissa)	-29 375	-16 571	-12 560	-16 110	-12 560	-12 560
Muutos %		-43,5	- 20 %	28 %	0 %	0 %
Siivouspinta-ala m ² / laitoshuoltaja / pv	2 115	2 241		2140		
Siivouskustannukset / m ²	17,6	17,6	19,7	19,19		
Sairauspoissaolot / hlö	28 pv / hlö	27 pv / hlö		23 pv / hlö		

*) Siivouspalveluiden ostot ovat teknisen palveluiden kustannuspaikoille, eivät laitoshuollon kustannuksissa.

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa kaikissa laitoshuoltopalveluissa.
Olemme huomioineet toiminnassamme sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset.

5. Toiminnan painopistealueet 2017

Sairaala Lapponian toiminnoissa / tilaratkaisuissa tapahtuvien muutosten huomioiminen palveluiden tuotteistamisella ja työmäärämitoituksilla.
Sote- maakunta uudistuksen vaikutusten ennakointi ja huomioonottaminen kaikissa toiminnoissa laitoshuoltopalveluissa.

Olemme sopeuttaneet sairaalan laitoshuoltopalvelun vastaamaan kysyntää. Henkilömäärä on laskenut odotettua nopeampaa.

6. Määrärahat

	TA 2016	TA2017	Muutos	Muutos
	€	€	€	%
Laitoshuoltopalvelut				
MENOT	-1 624 264	-1 576 600	-47 664	-2,9
TULOT	1 624 080	1 576 600	47 480	-2,9
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	-184	0	-184	-100

7. Vastuualueen käyttötalous

VASTUUALUE	TA 2016	TP 2016	TA 2017	KS 2017	Toteutuma 31.12.	TOT: %
	€	€	€	€	€	%
Laitoshuoltopalvelut						
Myyntituotot	0	2 299	0	0	1 394	-100
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 624 080	1 368 658	1 576 600	1 576 600	1 548 728	98,2
TOIMINTATUOTOT	1 624 080	1 370 957	1 576 600	1 576 600	1 550 122	98,3
Palkat ja palkkiot	-1 241 218	-1 049 728	-1 117 090	-1 117 090	-1 137 852	101,9
Henkilösivukulut	-289 020	-273 671	-345 340	-345 340	-271 347	78,6
Henkilöstökulut	-1 530 238	-1 323 399	-1 462 430	-1 462 430	-1 409 199	96,4
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	100
Muiden palvelujen ostot	-5 400	-16 571	-12 560	-12 560	-16 110	128,3
Palvelujen ostot	-5 400	-16 571	-12 560	-12 560	-16 110	128,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 980	-13 041	-29 450	-29 450	-14 318	48,6
Muut toimintakulut	-53 646	-10 445	-72 160	-72 160	-80 424	111,5
TOIMINTAKULUT	-1 624 264	-1 363 458	-1 576 600	-1 576 600	-1 520 051	96,4
TOIMINTAKATE	-184	7 499	0	0	30 071	-100,0

Laitoshuollon tulot, menot ja nettomäärärahat

Laitoshuoltopalvelut	TA 2016	TP 2016	TA 2017	Toteutuma 31.12.
	€	€	€	€
Siivouspalvelut				
9900 MENOT	-642 185	-548 299	-606 250	-587 334
9910 TULOT	642 000	550 474	606 250	602 470
9930 NETTOMENO	-185	2 175	0	15 135
Laitoshuolto				
9900 MENOT	-770 946	-680 474	-762 410	-750 875
9910 TULOT	770 950	680 474	762 410	738 406
9930 NETTOMENO	4	0	0	-12 469

Materiaalihuolto				
9900 MENOT	-119 167	-57 999	-111 620	-105 319
9910 TULOT	119 160	64 091	111 620	111 708
9930 NETTOMENO	-7	6 092	0	6 389
Vaatehuolto				
9900 MENOT	-91 966	-75 358	-96 320	-75 393
9910 TULOT	91 970	74 458	96 320	96 312
9930 NETTOMENO	4	-901	0	20 919
Varasto				
9900 MENOT		-1 326		-1 131
9910 TULOT		1 459		1 226
9930 NETTOMENO	0	133	0	96
Yhteensä				
9900 MENOT	-1 624 264	-1 363 458	-1 576 600	-1 520 051
9910 TULOT	1 624 080	1 370 957	1 576 600	1 550 122
9930 NETTOMENO	-184	7 499	0	30 071

VASTUUALUE: Ruokapalvelut

1. Toiminta-ajatus

Tulosalueen muodostavat kaksi aluekeittiötä ja kahdeksan (8) palvelu- eli jakelukeittiötä. Asiakkaita palvellaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Tarjottavat ateriat suunnitellaan vastaamaan kunkin ikäkauden mieltymyksiä siten, että ruoalla on myönteinen vaikutus asiakkaiden hyvinvointiin. Ruokalistaa on uudistettu asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta huomioiden ikäluokkien ravintosuositukset. Lähiruokaa tarjotaan kerran viikossa ruokalistalla. Tavoitteenamme on vastata taloudellisesta ja asiakaslähtöisestä toiminnasta ja sen kehittämisestä yhteistyössä tilaajan, asiakkaiden ja henkilöstöryhmien kanssa. Toimipisteiden ajatusta tuetaan säilyttämällä eri asiakasryhmien erityispiirteet.

2. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Valtuustotasoinen	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Tuotamme palvelut asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, tehokkaasti, tarvelähtöisesti ja lähiruokaa edistäen.	Toiminnan kehittäminen ja yhteistyön tekeminen asiakas- ja sidosryhmien kanssa.	Kyselyt Valvontajärjestelmät	Suora palaute Omavalvonnan ohjausjärjestelmän laajentaminen toteutui
2.	Hyödynnämme käytössä olevan tietotekniikan innovaatiot monipuolisesti.	Lisätään työkaluja ja varmistetaan osaaminen. Versiopäivitykset huolehditaan säännöllisesti.	Raportit	Jamix-tuotannonohjausjärjestelmän asteittainen käyttöönotto jatkui pilottina asiakastilaukset
3.	Henkilöstöressurssien joustavuus ja tehokkuus huomioidaan suunnittelussa.	Varmistetaan palvelut joustavasti.	Suunnitelmat Kalenterit Prosessit	Työaikasunnitelman kehitystyö toteutui
Tavoite	Lautakuntatasoinen	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1	Määritämme asiakasprofiilit ja tarpeet. Palvelun ja tuotannon prosessien kehittämisellä parannamme asiakastytyväisyyttä. Jatkuvan parantamisen mallilla jatkamme aloitettua kehitystyötä.	Tarkastelemme palvelun ja tuotannonprosessit jatkuvan parantamisen mallilla.	Palvelu- ja tuotannon-prosessikaaviot	Kaupungin toimintakulttuurin muutoksessa mukana, palvelut toteutettu.
2	Varmistetaan palvelujen ja tuotannon laatu ja hallinta	Ruokalistojen tuotteistaminen.	Ateriapäivähinta	Toteutui ja työ jatkuu.
3	Parannamme palvelujen laatua, hallintaa ja	Suunnitelmien päivittäminen. Yksiköt	Omavalvontasuunnitelma	Päivitys toteutui.

	jäljitettävyyttä	huolehtivat sovitut toimenpiteet seurannasta ja tekevät tarvittavat korjaukset jäljitettävyyss huomioiden.	at Ovaporit- ovahygiraportit Riskienarviointi	Oma valvonnan ohjausjärjestelmän laajentaminen toteutui, ovahygin käyttöönotto. Riskienarviointi toteutui.
4	Henkilöstöressurssien suunnitelmallinen toteutus ennakoiden tulevaa ja huomioiden tasapuolisuus	Jatkamme kokeiluja ja työkiertoa. Varmistetaan osaaminen. Teemme suunnittelutyön hyvin	Työvuorosuunnitelma Lomasuunnitelma	Kehitystyö toteutui Lomakalenteri toteutui
5	Jatkamme yhteistyötä lähiruoka yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa	Lähiruokateeman toteutetaan ruokalistalla monipuolisesti 1x vko	Ruokalistat	Lähiruuan käyttöä on lisätty, 26 % elintarvike kustannuksista.

3. Tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Vakin. virat ja toimet 31.12	27	24	23,5	24	24	24
Henkilöstömenot €	-1 033 504	-818 810	-853 550	-884 288	-850 500	-750 000
Muutos %	-6,6 %	- 20,7%	+4,2 %	3,6	0,0 %	-12 %
Palvelujen ostot €	-47 200	-58 160	- 58 460	-74 244	-50 000	-45 000
Muutos %		23,2	0,5	27		

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Asiakastyytyväisyys	3,5	3,8	4	3,8	4	4
Tuotantotiimi, ruokahäykkiseuranta	0	0	kg / päivä	15 kg /päivä	kg / päivä	kg / päivä
Kokopäivähoidon ruokalistan tuotteistaminen	0	€ / päivä	€ / päivä	Keskitetty 16,65 € Hajautettu 15,00 €	€ / päivä	€ / päivä

4. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Ruokapalvelujen keskittäminen yhteen tuotantokeittiöön jäänee toteutumatta lähivuosina. Emme voi toteuttaa suunniteltuja tehokkuustoimenpiteitä henkilöstön osalta. Tarvitsemme lisää henkilöstöä palvelujen tuottamiseen vuoden 2017 aikana eläköityvien ja osa-aikaisuuksien lisääntyessä.

Perusopetuksen oppilasmäärä on laskenut tasaisesti. Muutosta vuodesta 2012 on tullut n 11 %. Lukion siirtyminen Hillatielle aiheutti yksikön henkilöstöressurssien lisäämisen 1,5 työntekijään. Valmistava koulutus päättyy keväällä 2017, mikä vaikuttaa asiakasmäärän vähenemiseen entisestään.

Sisäisten asiakkaiden määrä nousee vuoden 2017 aikana uuden päiväkotiyksikön aloittaessa toiminnan. Kuumaniemen ryhmäkodin asukasmäärä lisää ulkoisia asiakkaita. Ammattiopiston oppilasmäärä on alentunut lähes puolella, mikä vaikuttaa ulkoisten tulojen kehittymiseen vuonna 2017. Kotihoidon ateriapalvelujen asiakasmäärä on laskenut 85 asiakkaasta n. 71 asiakkaaseen. Palvelurakennemuutoksen myötä asiakasmäärä voi laskea entisestään tulevien vuosien aikana.

Toteutuma 31.12.

Kahden eläkkeelle siirtyneen tilalle palkattiin työntekijät toistaiseksi. Valmistavan opetuksen päättyminen ja ammatillisen koulutuksen oppilasmäärän väheneminen vaikuttivat tuotettavien aterioiden alenemiseen. Kotihoidon ateriapalvelujen asiakasmäärä vakiintui n. 65 asiakkaaseen. Palvelurakennemuutoksella oli vaikutus keskitetyn jakelun vähenemiseen terveyskeskuksen osastopaikkojen vähentyessä lähes puolella.

5. Toiminnan painopistealueet 2017

Tuotannonohjausjärjestelmän ja prosessiselvitystyön asteittainen käyttöönotto ja kokeilut jatkuvat toiminnan tehostamiseksi. Ruokalistojen tuotteistaminen laajenee kuluvan vuoden aikana.

Toteutuma 31.12.

Kaupungin toimintakulttuurin muutoksessa, haasteena on pysyä muutoksessa mukana. Varhaiskasvatuksen yksiköiden määrän kasvu ja kokopäivähoitolaitosten ryhmäkoteja on perustettu. Olemme tarjonneet palvelut asiakkaille parhaan kykymme mukaan. Keskitimme toiminnan tehostamiseksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tuotannon aluekeittiö 1:lle ja kokopäivähoidon (sote) laitosten tuotanto on aluekeittiö 2:lla.

6. Määrärahat

	TA 2016	TA2017	Muutos	Muutos
	€	€	€	%
Ruokapalvelut				
MENOT	-1 758 960	-1 701 000	-57 960	-3,3
TULOT	1 758 960	1 701 000	57 960	-3,3
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	0	0		

7. Vastuualueen käyttötalous

VASTUUALUE	TA 2016	TP 2016	TA 2017	KS 2017	Toteutuma 31.12.	TOT: %
	€	€	€	€	€	%
Ruokapalvelut						
Myyntituotot	1 758 960	1 733 570	1 701 000	1 701 000	1 711 628	100,6
Maksutuotot	0		0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0		0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	51	0	0	317	-100

TOIMINTATUOTOT	1 758 960	1 733 621	1 701 000	1 701 000	1 711 944	100,6
Palkat ja palkkiot	-758 280	-674 657	-695 250	-695 250	-726 983	104,6
Henkilösivukulut	-206 360	-144 153	-158 300	-158 300	-157 306	99,4
Henkilöstökulut	-964 640	-818 810	-853 550	-853 550	-884 288	103,6
Asiakaspalvelujen ostot	-1 000	-450	-1 000	-1 000	-535	53,5
Muiden palvelujen ostot	-46 200	-57 710	-57 460	-57 460	-73 709	128,3
Palvelujen ostot	-47 200	-58 160	-58 460	-58 460	-74 244	127,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-609 835	-622 678	-600 160	-600 160	-659 413	109,9
Muut toimintakulut	-137 285	-138 385	-188 830	-188 830	-184 237	97,6
TOIMINTAKULUT	-1 758 960	-1 638 034	-1 701 000	-1 701 000	-1 802 183	105,9
TOIMINTAKATE	0	95 587	0	0	-90 238	-100

Ruokapalvelut	TA 2016	TP 2016	TA 2017	Toteutuma
	€	€	€	31.12.
				€
Ruokapalvelu				
MENOT	-1.758.960	-1 638 034	-1.701.000	-1 802 183
TULOT	1.758.960	1 733 621	1.701.000	1 711 944
NETTOMENO (TULO)	0	95 587	0	-90 238